

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 "
Un număr	35 bani

Manuscrisele, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarurile care au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisele nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Maiestatea Sa Regele

cătră

Prea Sfinția Sa episcopul nostru Iosif.

Drept mulțămire la telegrama Prea Sfinției Sale Domnului episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Bădescu, trimisă Maiestății Sale în numele clerului și credincioșilor eparhiei noastre din prilejul Anului nou, Maiestatea Sa a binevoit a răspunde cu următoarea telegramă:

Palatul Cotroceni.

Prea Sfinției Sale

Episcopului IOSIF BADESCU

CARANSEBES

Din inimă mulțumesc Prea Sfinției Tale pentru felicitările ce-mi aduce Prea Sfinția Ta cu prilejul anului nou din partea clerului și poporului eparhiei Caransebeș și Vă urez la toți mulți și fericiți ani.

FERDINAND.

Credința

Reproducem din ziarul „Timișana” nr. 1 a. c. frumoasa cuvântare a Dlui Dr. George Gârda, rostită în calitate de comisar konzistorial cu prilejul scrutinului pentru alegerea de deputat congressional în cercul electoral Făget. Facem aceasta cu atât mai bucuros, pentru că ni-se dă prilej să întâlnim, cum arare-ori în zilele noastre, laici, cari să consacre timp problemelor religioase în direcție pozitivă. Așa și socotim că trebuie să facă fiecare laic, mai ales aceia, cari se lasă aleși în reprezentanțele noastre bisericești. Scopul nemuritorului întemeietor al organizmului bisericii noastre, care a fost marele ierarh Șaguna, nu a putut fi altul atunci, când a dat drepturi largi elementului laic în conducerea bisericii, decât, ca cel puțin în proporția drepturilor acordate să și promoveze binele bisericii.

Fraților!

Stăm în fața unui act de o deosebită însemnătate. D-voastră că bărbații de încredere ai sinoadelor parohiale electorale din cercul Făget, sunteți aducătorii vocii poporului, care s'a pronunțat asupra omului, care îl va reprezenta în cea mai importantă adunare bisericească. Congresul național bisericesc, ca cel mai înalt for legislativ în metropolia noastră, are o îndoită chemare:

a) de a aduce legi, prin cari activitatea bisericii noastre este îndrumată potrivit chemării sale;

b) de a controla, ca aceste legi să se execute după principiile stabilite de întemeietorul bisericii noastre, Isus Hristos.

■ Biserica noastră are menirea, ca prin activitatea sa să producă fericire pe lumea aceasta.

Și aici se ivește întrebarea, că în ce zace fericirea?

La întrebarea acesta au încercat să răspundă toți filosofilii lumii. Unii ziceau, că fericirea zace în plăcerile trupesti; unii că ea se află numai în plăcerile sufletești, iar alții afirmau, că aceste plăceri trebuie împreunate astfel, ca plăcerile trupesti să formeze baza plăcerilor sufletești și atunci fericirea va fi deplină.

Toate aceste sisteme s'au încercat, dar la fericire nu s'a ajuns. Și omenirea nici nu va ajunge la fericire, până ce nu va ști, că ce este fericirea?

Fericirea este cea stare sufletească, în care se afla individual atunci, când e lipsit de năcazurile trecutului, nu simte greutatea prezentului și nu e neliniștit de grijile viitorului. În o astfel de stare sufletească se

află omul numai după săvârșirea de fapte bune. Fericirea deci să nu o așteptăm din afară, deoarece izvorul ei se află în sufletul nostru. Ca să ne simțim cât mai fericiți, trebuie să săvârșim cât mai des fapte bune. Ca să poți săvârși fapte bune, trebuie să ai voință tare. Voință tare nu poți avea fără credință tare. Credința este deci baza fericirii omenești.

Adevărata chemare a bisericii noastre este crearea și întărirea credinței, prin ceace biserica ne dă baza fericirii noastre.

Credința are trei dușmani: a) ereticii cu ateismul, b) sofistii cu silogismul și c) calomniatorii cu cinismul; toți trei demagogi, cari nu știu alta decât să batjocurească și să distrugă.

Astăzi trăim cele mai negre zile ale credinței, căci toți dușmanii ei au pornit printre fiii poporului nostru, batjocorind și distrugând.

Masele poporului, bine organizate de conducătorii săi firești, au dat năvală pentru îmbunătățirea sorții lor. Primul atac a succes. În amețeala acestui succes au uitat că tăria nu zace în mulțime ci în buna organizare și buna conducere, au desconsiderat valoarea activității adevăraților conducători, cari jigniți s'au tras la o parte. Poporul s'a izolat. Izolarea aceasta o folosesc demagogii, spre 'a stârpiti și cel din urmă strop de credință din inima poporului, bine știind, că de unde se departă credința se departă și virtuțile, făcând loc tuturor păcatelor. Toți ereticii, toți sofistii, toți calomniatorii s'au ridicat la suprafață și pescuiesc în turbure. Rezultatul îl vedeți: nici când atâta ceartă în țară, ceartă între comune, în comune, ba chiar și în familii ca în ziua de astăzi! Pretutindeni pizmă, pretutindeni dușmănie. Unde, am ajuns și unde vom mai ajunge? S'a dus credința în Dumnezeu, s'a dus iubirea, s'a dus dorul de muncă, s'a dus fericirea! Și oare nu o să mai revină! Ba da! În momentul, când vom alunga demagogii și vom așeza credința din nou la locul său: în inimile noastre, atunci vor fugi păcatele, se vor întoarce virtuțile străbune, aducând cu sine fericirea ce-o merităm ca popor harnic în o țară bogată.

Fără credință și încredere nu este fericire.

Când nu mai ai credință, nu mai numeri nimic: trebuie să dispari și ca individ și ca popor.

Ce crezi, aceea vei deveni. Crezi în materie și în moarte: viața întreagă vei fi materialist și vei tremura de teama morții. Ideea mormântului te va îngrozi. Crezi în spirit și în nemurire: viața întreagă te vei simți fiul lui Dumnezeu și vei aștepta cu bucurie viața cea de veci. Credința face din mormânt ceva grandios. Groapa mormântului este poarta liniștită prin care trecem pe o lume mai bună. Când groapa se închide deasupra, pe partea cealaltă sufletul trece pe plaiuri cu mult mai fericite: unde nu este moarte, nu este durere, nici scârba, nici suspinare, ci numai viața fără de sfârșit.

Credința alină durerile trupești: fără credință viața e o nemărginită durere. De aceea suferă atâta cei fără credință, de aceea cad sub povara durerilor curmându-și firul vieții cu mâna lor proprie.

Credința ușurează suferințele sufletești: ea șterge necazurile trecutului, înlătură greutatea prezentului și oprește grijile viitorului.

Credința este izvorul tuturor virtuților: ea produce speranța, speranța produce iubirea și iubirea produce iertarea tuturor păcatelor. Câte nu iartă părinții copiii și câte nu-și iartă soții unul altuia?

Da! Fiindcă după cum spune Sf. Apostol Pavel în epistola I. către Corinteni cap. 13 v. 4—7: „Iubirea,

îndelung rabdă și este binefăcătoare; iubirea nu pis muește, nu se trufește, nu se îngâmfează; nu se poartă cu necuviința, nu caută interesele sale, nu se întărită, nu gândește răul, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr, toate le suferă, toate le crede, toate le speră, toate le rabdă“.

Prin iubire ve-ți ajunge la bunătăți, de cari ochiul nu a văzut, urechea nu a auzit și inima omului nu a simțit. Prin iubire ve-ți cunoaște pe Dumnezeu.

Aceste principii le-am propovăduit și le voi propovădui totdeauna și nu cu scopul vânării de popularitate, fiindcă știu, că precum *celce cu de-a sila voește să devină original, devine caraghios*, așa și acela, care cu de-a sila voește să devină popular, devine odios. Fost-am hulit de ceice i-am sprijinit, fost-am batjocorit de ceice i-am sfătuit și fost-am dușmănit fiindcă am răbdat și hula și batjocura lor. Credința mi-a dat tăria să rabd, căci sunt convins, că cuceririle se fac practicând virtutea și nu sbiciuind defectele altora. Voi căuta și mai departe a vindeca ranele naționale, unde nu pot vindeca, alina durerea, unde nu pot alina, mângâi sufletul. Și de câte ori cineva mă va întreba, că ce are să facă, ca să ajungă la o soarte mai bună, îi voi răspunde:

„Învăță, lucră și te roagă lui Dumnezeu!“

Credința ta te va mântui.

În speranța, că voturile Dumneavoastră se vor fi grupat în jurul unei persoane, care cu inimă curată va lupta pentru întărirea credinței, declar adunarea colegiului de scrutiniu deschisă.

Un fapt e incontestabil. În mijlocul atâtor progrese materiale, intelectuale, simțul moral a scăzut. Totul înaintează și se desvoaltă; un singur lucru se micșorează, sufletul. (Michelet).

Cred că treptat se pierde a neamului fintă, Când el se depărtează de-a bunilor credință“.

(Alexandri în „Despot Vodă“).

Neamul nostru românesc e amenințat de cea mai mare primejdie.

Conferință ținută la Cernăuți de preotul C. Morariu în ziua de 4 Decembrie 1920.

(Sfârșit)

În „Neamul românesc politic“, anul 1913, Nr. 48, pag. 739, cetim: „Toată slava trecutului nostru din biserici ne vorbește“. Iar despre slava din ziua de astăzi aiticohul din aceeași foaie, intitulat „Spre întărirea neamului nostru“, Nrele 100—101 din 1912, seamănăază civilizația noastră cu aceea a Arabilor din Tripolitania, apoi urmează a zice așa:

„Oare nu ar fi mai de folos această civilizație (a Arabilor) în locul aceleia a noastre, în care înlocuește și, din nenorocire, prinde rădăcină buruiana — sâmburele anarhiei? Ce folos ca avem Universități și școli înalte cari ne învață felurite lucruri mari, dacă simțurile cari ne poartă în lunie sunt năvășe și barbare, și întrebuițăm în rău tot ce am învățat! Ce folos de tot

talentul și de toată ușurința de vorbă a vre-unui om dibaciu, care se repede să conducă această țară, dacă în dosul acelor vorbe aurite se ascunde vanitatea celui mai păcătos egoism". Egoismul? Sâmburele anarhiei? Nu-s acestea fructele culturii curat umaniste. Dar unde, în întreaga lume, a fost sau este o iconă mai frumoasă de viață omenească, decât cea ilustrată, pe urma puterii Duhului dumnezeesc, cu cuvintele: „Iar mulțimea celor ce credeau era o inimă și un suflet, și nici unul nu zicea că este ceva al său din cele ce le avea, ci era lor toate de obște. Și nimeni nu era lipsit între ei, că toți cari aveau țarine sau case, vânzându-le, aduceau prețurile cele vândute și le puneau la picioarele apostolilor și se împărția fiecare după cum fiecare avea lipsă” (Fapt, ap. 4, 32—36). Care duh al înțelepciunii curat omenești poate produce astfel de miruni în sufletul mulțimii? Și se poate alt medicament mai potrivit împotriva bolii egoismului care clocește ouăle anarhiei? Nu vedem mai clar decât în lumina soarelui că numai „a Domnului este mântuirea” (Psalm 3, 8), numai „Isus Hristos este lumina cea adevărată care luminează pe tot omul ce vine în lume” (Ioan 1, 9), numai „Isus Hristos cel drept este curățire de păcatele noastre” (Ioan 2, 2), și numai ceice urmează Lui, pe temeiul Evangheliei vor lua „de o sută de ori mai mult (decât au) acum în vremea aceasta (a vieții de aici) și în veacul cel viitor — viața de veci!?” (Marcu 10, 29 și 30).

În primul articol intitulat „Renașterea religioasă-națională” și apărut în foaia „Unirea” din Iași, anul II Nr. 32, ilustrul profesor universitar A. C. Cuza zice:

„A fost odată...”

„A fost odată un neam alcătuit din țărani, cu drepturi străvechi asupra pământului; din breslași, meșteri și negustori, cu drepturi și ei asupra negoțului și meseriilor orașenești; din boeri, stăpâni ai satelor, privilegiați, ca războinici fruntași și sfetnici ai țării; din domni, a căror singură lege era datina veche”.

„Fără îndoială că și vremea aceea avea multe lipsuri. Însă pe atunci alcătuiam aceeași ființă, uniți în același cuget național și creștin: aceeași putere”.

„Ce a însemnat această unire sufletească, se știe. Ea numai ni-a dat puțința de a ne păstra prin atâtea furtuni: am putut exista, îndurând loviturile cumplitelor vremi”.

„În mijlocul nostru avem mărturia acelor timpuri nu numai de suferință biruite, ci și de îndemănare obștească, în monumentele religioase ridicate cu cheltuiala Domnilor, a boerilor, a breslașilor destul de avuți, ca să ni lase o moștenire așa de bogată”.

„În Iași mai ales, capitala vechii Moldove, putem studia istoria aceluia trecut de unire religioasă și națională a tuturor claselor, de cari ni vorbește bisericile noastre: domnești, boerești, breslaruști”.

„Biserici domnești: Sfântul Nicolae, zidită de Ștefan Vodă la 1491, în amintirea biruinței sale asupra Cazacilor; mănăstirea Galata a lui Petru Schiopul; Mănăstirea lui Aron Vodă; mănăstirea Cetățuia a lui Duca Vodă; Trei Erari a lui Vasile Lupu; Barnovschi a Voevodului Miron Barnovschi; Sf. Ioan Zlatoust a lui Duca; Sf. Teodor a lui Eustratie Dabija și a Doamnei sale Dafina; Sf. Lazăr a lui Mihai Racoviță Voevod de pe la 1700”.

„Biserici boerești: Mănăstirea Dancu, întemeiată de spătarul lui Petru Răeș, Iurie Dancu, la 1541; mănăstirea Golia, zidită de Marele Logofăt Ioan Golia, la 1545; mănăstirea Barboi, zidită de un Mare Vornic, Sturza, pe la 1660; Nicorița, a Hatmanului Nicoară, de

pe la 1620; Sf. Ilie, a Logofătului Ghenghea, de pe la 1626; Frumoasa, a unui Balica; Sf. Dumitru, a boerilor Balș; Banul, a unui Banu Smucilă”.

„Biserici breslaruști, zidite sau întreținute de breslele de meșteri și negustori, ca biserica Voevozi-Rufeni, zidită de bresla teslarilor la 1604; biserica Vovidenia a breslei băcărilor, zidită pe la 1645; Sf. Spiridon, întemeiată cu ajutorul și privegherea breslei negustorilor pe la 1750; Sf. Pantelimon, zidită tot de negustori pe la 1762; Talpalari, zidită de Iordachi Cantacuzino pe la 1630, la care însă se închinau talpalarii; Curelarii, a curelarilor; Sf. Ștefan, a breslei băcanilor; Sf. Andrii a breslei pescarilor; Sf. Dumitru Misai, a breslei casa-pilor; biserica Vulpei a breslei blănarilor și brăharilor; Sf. Nicolae din Iarmaroc, a breslei ciubotarilor; Sf. Treime, făcută cu stăruința negustorului Tănasa Enescu, și altele încă, în jurul cărora, îngrijindu-le, se strungeau breslașii, precum, de pildă, era Nicorița, care aparținea breslei seidarilor și teslarilor; biserica 40 de Sfinți, zidită de Hatmanul Vasile Ruset, pe la anul 1683, și îngrijită de bresla bacanelor; biserica Sf. Nicolae cel Sărac, a breslei ferarilor”.

„Aceste biserici ni dovedesc că toate clasele sociale aveau aceeași cultură națională-creștină, și că aceasta cultură servise prosperitatea lor materială în deajuns, ca să poată clădi și întreține atâtea monumente, cari fac și astăzi fala acestui oraș. În deosebi că există o clasă de mijloc națională, avută, de negustori și de meșteri creștini”.

„A fost odată . . .”

„Dar a venit peste noi instrăinarea de lege și neam a generației intermediare de pe la 1860 — crescută aiurea, a feciorilor de boeri, trimiși în străinătate ca să urmeze studiile înalte, fără a avea pregătirea suficientă”.

„Veniți în țară cu puțină posesivitate, ei singuri mai întâi, nu se puteau obișnui cu traiul cel simplu, patriarhal dela noi. Credința nu mai aveau; știință — nici atâtea” și . . . amintiți-vă de anul de sânge 1907”.

De tot trist este faptul că legiuitorii din vechiul Regat au băgat colțul morții chiar în școalele noastre naționale de acolo. Așa, după legile în vigoare, în vechiul Regat se predă religia:

a) În școlile primare urbane și în cele rurale cari au 2 și 3 învățători, pe săptămână în clasa 1 prin 1 și jum. oră, în clasa 2 și 3 prin câte 1 oră și a 4-a prin 1 oră și jum., deci la un loc prin 5 ore.

b) În școlile secundare de băieți (gimnaziul și Liceul) religia se predă pe săptămână în clasa 1 prin 2 ore, iar în clasele 2, 3, 4, 5 și a 6-a prin câte 1 oră, iar în a 7-a și a 8-a prin nici o oră, deci la un loc prin 7 ore.

c) În școlile secundare de fete pe săptămână în clasele 1, 2, 3, 4 și 5 prin câte o oră, iar în claselile 6, 7 și 8 prin nici o oră, deci la un loc prin 5 ore.

d) În școlile normale de învățători pe săptămână în clasa 1 prin 2 ore în a 2, 3, 4 și a 5-a prin câte 1 oră, iar în a 6-a și a 7-a prin nici o oră, deci la un loc prin 6 ore.

e) În școlile normale de învățătoare pe săptămână în clasa 1 prin 2 ore, iar în clasele 2, 3 și 4 prin câte o oră, în a 5, 6 și a 7-a prin nici o oră, deci la un loc prin 5 ore.

După legile școlare austriace, încă în vigoare, învățământul obligator din religie se predă în școlile primare din Bucovina numai de preoți, și anume în clasa 1 prin 1 oră, iar în celelalte clase prin câte 2 ore

pe săptămână. Apoi preotul e îndatorit să ție elevilor din clasele superioare cel puțin o exortă pe săptămână, și școlarii trebuie să umble Duminicile și sărbătorile la biserică sub conducerea învățătorilor.

După aceleași legi austriace, religia se predă în școlile secundare bucovinene (liceele de câte 8 clase, școala reală și școala normală de câte 7 clase) prin câte 2 ore pe săptămână în fiecare clasă, și profesorul de religie ține în fiecare săptămână câte două exorte, una pentru elevii din cursul inferior și alta pentru cei din cursul superior, și conduce elevii împreună cu cel puțin un profesor în toată Duminica și sărbătoarea la biserică.

Acuma, după cum e vorba de unificare în toate ramurile de activitate publică în România Mare, așa e vorba și de unificarea învățământului public. Ministerul instrucțiunii, cu Nr. 96.687 din 5 Octombrie 1920, a și dispus ca liceele, școlile normale și cele reale ale Statului să-și alcătuiască astfel programele, ca cel puțin în cursul inferior să nu mai fie deosebire între școlile secundare din vechiul Regat și între aceleași școli din țările române surori. Astfel elevilor bucovineni de la școlile secundare li s'ar reduce, cu timpul, orele de instrucție din religie de la 16 ore pe săptămână, câte le aveam sub regimul austriac, numai la 7, iar elevilor din aceleași școli li s'ar reduce aceeași instrucție tot de la 16 ore pe săptămână — horribile dictu — abia la 5 ore, rămânând elevii de la numitele școli de la cl. VII înainte, iar elevii de la cl. a VI înainte cu totul lipsiți de învățământul din religie, și rămânând ei în general lipsiți de orice exorte și de orice conducere în Duminici și sărbători la biserică din partea profesorului lor de religie în tot decursul studiilor.

Realitatea aceasta atât de dezastruoasă a legiurii școlare din vechiul Regat român ni pare a fi întrecută, în ce privește primejdia, numai de legiuirea ungurească de tristă amintire, care pentru o parte a fraților noștri de sub fostul regim unguresc înființase episcopia de Hajdudorog care, ca să ucidă sufletul fraților noștri de acolo, avea menirea de a li face serviciul divin în limba grecească, iar predica a li-o da în limba ungurească.

Am auzit însă de la dl prof. Cotlarciuc, care a luat parte la proiectele de unificare de la constituanta bisericească din București, că în proiectele acelea e prevăzut să se predice religia în școlile primare și secundare în fiecare clasă prin câte 2 ore pe săptămână. Măsura aceasta, întocmită ca la noi în Bucovina, ar fi un mare noroc pentru neamul nostru, că numai așa ar înceta divorțurile atât de dese în urma căsătoriei civile, ar înceta sinuciderile, prostituția, neglijarea creșterii copiilor, trimiterea copiilor din familii avute pe la institute de creștere străine, ca de pildă la Sacre coer, și numai așa am putea să avem garanția, că pentru viitor neamul nostru va ajunge să aibă luminători și conducători cu adevărat creștini, cari să închiege toată obștea acestui neam într'o singură inimă și într'un singur suflet.

Groznică primejdie, ce amenință poporul nostru, a fost constatată în 1911 și prin înșiși membrii Sfântului Sinod, ba chiar și prin însuși Ministrul cultelor Arion, după cum dovedește aceasta ziarul „Dâmbovița”, anul II, N-rul 22 și 23, în articolul intitulat „În legătură cu ce citesc țărani noștri”. Iată ce cumplite constatări aflăm acolo:

„Revista Biserica ortodoxă română”, N-rul 12 din Martie a. c. publică sumarul ședinței Sfântului nostru Sinod cu privire la hrana sufletească a creștinilor din țara noastră.”

„Mai toți chiriarchii noștri s'au întrecut, cu aceea ocazie, în a recunoaște că creștinului nostru îi lipsește și cartea care să-l introducă în cunoașterea credinței sale religioase, și icoanele bisericești, cărora să se incline”.

„Toți sfinții noștri ierarhi au mărturisit și au recunoscut că mai ales țaranul nostru nu citește decât cărți de ale propagandelor străine, periculoase nouă și ca nație și ca credință, speculate și imprăștiate în adins de lidani și de iconarii ruși”.

„Insuși D-l Ministrul de culte, C. C. Arion, a recunoscut dreptatea afirmațiunilor Sfântului Sinod”.

Întreb acum: N'a avut dreptate I. P. Sfințitul Mitropolit Pimen al Moldovei, când la ultima vizită, ce i-am făcut pe la începutul anului 1919 după reîntoarcerea mea din pribegia de la Elisabetgrad, mi-a zis la despărțire: Parinte Morariu, d-voastră preoții bucovineni și ardeleni sunteți datori să ni săriți nouă (adecă fraților din vechiul Regat) în ajutor, că de altfel ne prăbușim!

Da, datori suntem numai decât să sărim cu toții în ajutorul întregului nostru neam, pânăce fiecare fiu al acestui neam va putea zice cu deplina convingere ca și apostolul Pavel: „Hristos imi este viața mea.” (Filip. 1, 20).

Da, datori suntem numaidecât să facem acest lucru, cel mai mare din câte așteaptă grabnica rezolvire în imbulzeala marilor nevoi actuale, pentrucă singur Isus Hristos constatăză primejdia ce am semnalat-o în conferința de azi, zicând: De nu veți crede că Eu sunt, veți muri în păcatele voastre!” (Ioan 8, 24).

Frângurele

de A. Moaca.

Cel de la putere înțelege multe abia dupăce s-au scăpat frânilor din mână.

Speranța e înrudită cu durerea.

Lasă loc și altuia, căci lumea e prea mare pentru tine singur.

Sub ciocanul asupririi se condensează țaria caracterului firn.

Va trebui să trăiești o viață întreagă ca să o poți înțelege pe deplin.

Stăpânirea nervilor e o artă care prea puțini o cunosc.

Multe în lume nu le judeca după înfașșarea, ci după vertebra lor.

Nu e totdeauna preot cel ce rostește ectemiile.

Dacă servilismul ar fi înalțator, apoi floarea soarelui ar trebui să fie regina florilor.

Învățată să guști câte odată și din sămburele amar al vieții.

) Cfr. „O problemă bisericească de cea mai mare importanță” de preotul C. Morariu, retipărire din „Foaia Diecezană”, Caransebeș 1920, pag. 8.

Înalt ordin de zi.

Ostași,

„Pe pragul nuii nou an, gândurile Mele se în-
lore cu dragoste spre iubita Mea armată.

„Cu mândrie Mă uit înapoi mulțumind pe cre-
dincioșii Mei ostași, cari au fost fala neamului și
pavăza sigură a ordinii în timpuri grele: cu încredere
privesc în viitor când văd cu legitimă bucurie, cu
ce acânt au alergat sub drapel contingentele chemate
„în serviciul Patriei. Înăia dată s'au reunit anul acesta
„recruții din tot cuprinsul României întregite și au
„răspuns chemării Mele plini de simțământul datoriei”

„Modul voios cum a-ți alergat sub drapel Imi
„este cea mai bună cheazăie că și pe viitor Statul și
„Regete vostru se pot bizui pe credința și viclejia armatei.

„La toți vă urez un an bun și fericit”

A Dat în București, la 11 Ianuarie 1921.

FERDINAND.

Ș T I R I

Botezul Domnului, s'a serbat în centrul epis-
copiei noastre, ca și sărbătorile Nașterii Domnului, cu
cruvenita solemnitate. În ajunul Botezului sfințirea apei
a făcut-o I. P. C. Sa părintele arhimandrit Filaret Musta.
În ziua Botezului atât la utrenie cât și la s. liturgie a
servit Prea Sfinția Sa părintele episcop Dr. Iosif Tr.
Badescu, azistat fiind de I. P. C. Sa părintele arhiman-
drit și vicar episcopesc Filaret Musta, protopresbiterii
A. Ghidiu, S. Șandru, G. Petrescu, presbiterul Dr.
Petru Barbu, și de protodiaconii Dr. Cornel Cornean și
Sabin Evușian. Sfințirea apei, — în catedrală și nu în
piața, din cauza timpului nefavorabil — a săvârșit o P.
S. Sa cu aceeași azistență. După frumoasa și solennă
slujbă a sfințirii apei, P. S. Sa însoțit de protodiaconi
și de Dl. Colonel P. Dobriccanu străpște cu apă tru-
pele postate în fața catedralei, apoi în catedrală turna
credincioșilor sai.

Parastas pentru regretatul Dr. Iosif Olariu.

Joi, în ziua de s. Ioan Botezătorul, în biserica din cimitir
s'a slujit la sfârșitul s. liturgii parastasul de 6 săpta-
mâni pentru regretatul și mult merituosul fost profesor
și director al institutului nostru teologic Dr. Iosif Olariu,
în prezența P. S. Sale părintelui episcop Dr. Iosif Tr.
Badescu, a profesorilor, clericilor dela institutul teologic
și a unui număr public credincios din Caransebeș.
Parastasul l-a slujit P. O. D. protopresbiter A. Ghidiu
cu azistența părinților Dr. Petru Barbu și S. Șandru.

Distincții. Prea Sfinția Sa părintele episcop Iosif,
a binevoit a distinge cu brâu roșu pe presbiterii Dr.
N. Popoviciu și Romul Ancușa, ambii foști parohi în
eparhia noastră, iar acum funcționari superiori în Minis-
terul cultelor din București.

Unificarea bisericească. Comisia aleasă de
Constituanta bisericească, pentru studiul și alcătuirea
anteproiectului de lege pentru unificarea administrativă
a bisericii ortodoxe, și-a terminat lucrările și le-a inain-
tat Ministerului cultelor, care în zilele trecute le-a cerce-
tat și desbătut în o serie de conferințe, cu oameni spe-
cialiști sub presidenția Dlui ministru O. Goga, aducân-
du-i modificările necesare și redactându-i textul definitiv,
care va fi prezentat parlamentului în Martie 1921, după
ce se va lua și avizul congresului nostru național bi-
sericesc, care se va întruni în Februarie a. c.

Chestiunea concordatului. În chestiunea con-
cordatului care ar avea să se încheie între statul nostru
și Vatican și care de câțiva vreme agită deopotrivă
presa, cercurile noastre bisericești și fruntașii vieții
noastre publice, dam din „Noua Revistă Bisericească”
din București cetitorilor noștri următoarele informații:
„Este adevărat că guvernul convine la încheierea unui
concordat cu Vaticanul. Vaticanul a și înaintat un pro-
iect de concordat. Cuprinsul lui nu poate fi dat publi-
citații pe cale oficială, căci are caracterul unui tratat
între 2 state. El se va publica când se va ajunge la o
înțelegere definitivă. Până acum cuprinsul adevărat al
concordatului propus de Vatican nu a fost complet și
exact redat în presă, de aceea și discuția asupra lui nu
se poate face în deplină cunoștință de cauză. Din cele
publicate în presă concordatul cuprinde unele cereri exa-
gerate. 1. Înființarea unei noi mitropolii unite de Făgăraș
cu sediul în București, de care să depindă episcopia
Lugojului și a Sucevei, ce se va înființa din nou. 2. În-
ființarea unei episcopii latine la Cernăuți. 3. Confirmarea
ultimă a episcopilor să rămână numai la dispoziția Papei.
4. Evitarea ori carui patronaj regal, deci neamestecul
statului (!) în corespondența dintre episcopul și cre-
dincioșii catolici și Vatican în chestiuni spirituale și
eclesiastice. 5. Egalarea (!) bisericii catolice cu biserica
ortodoxă română. 6. Dreptul congregațiilor (calugărești),
de a deschide case, așezăminte și mănăstiri în cuprinsul
țării. 7. Botezul copiilor în religia catolică când unul
din soți este catolic”.

„A cere nu însemnează a și obține. Guvernul se
va îngriji de 3 lucruri: 1. Ca puterea statului să fie
prezintă în toate afacerile bisericii. 2. Ca biserica națio-
nală să nu fie diminuată în dominația și privilegiile ei.
3. Ca pe pamântul țării să nu se întemeieze instituții de
propagandă sau misionarism care să desbina pe Români
sau să pericliteze siguranța statului. Apărarea intereselor
religioase ale poporului dreptcredincios român stă în
mâni vrednice”.

„În chestiunea concordatului, zice N. Rev. Bis.,
nu ne mira pretențiile Vaticanului. Papismul este o bi-
serică politică agresivă. Unde vede un popor slabit,
acolo dă lovitură mai grea. Pe noi ne surprinde dure-
ros atitudinea fraților noștri Români, greco-catolici, cari
vor să-și organizeze biserica, nu aparte, ca biserica ro-
mânească națională, ci înglobată în biserica internațio-
nală catolică. Nu poporul cere aceasta, ci o parte din
cler. asupra conștiinței caruia Papa, prin educația din
școlile catolice, a dobândit o invincibilă putere”.

Necrolog. Dna *Ogrina Mircea*, soția exactorului
diecezan Nicolae Mircea, a repausat subit Marți noaptea
în ajunul Botezului, în etate de 55 ani. Înnormântarea
i-s'a făcut Vineri în 8 Ianuarie v. a. c., slujind prohodul
protopresbiterii A. Ghidiu, S. Șandru și G. Petrescu. Respon-
soriile le-a escutat frumos corul reuniunii de cântare
din loc. Pe adormita în Domnul o deplâng afara de-
soțul ei indoliat, fiii ei Corneliu Mircea preot în Răcașdiu
și Dșoafa Elena Mircea și numeroase rudenii, prietini și
cunoscuți. Odihneasca în pace!

Nobleță. În Nr. 51 al foii noastre am anunțat,
ca cu prilejul înnormântării bătrânului croitor Iosif Stich,
familara regimentului nostru de casă, care tocmai con-
certă în parcul orașului, la apropierea conductului fune-
bru a intrerupt piesa ce tocmai o execută și a întonat
marșul funebru. Această atenție a fost răsplătită din
partea aparținătorilor defunctului cu o altă atenție:
aceștia au remis, la mâna dlui colonel Petre Dobri-
ceanu, comandantul regimentului, suma de 100 Lei pe
seam fondului famferei. — Noblesse oblige.

Plata chitanțelor despre 40%. După ultimile știri chitanțele despre cele 40% se vor rescumpără cu începere dela 1 Februarie a. c. Se vor detrage din valoarea chitanțelor toate impozitele restante către stat. La prezentarea chitanțelor spre plată vatrebuie documentat cu atestat dela oficiile de dare platirea impozitelor.

Redacțional. Din cauza îmbulzirii de material, continuarea „Sfaturilor pentru tineret“ va urma în numărul proxim.

Am înțeles taina cultului Religiei Ortodoxe; am alungat din mintea mea gândurile sceptice pe care le adunaseram din cele văzute în țările străine și de aici înainte, am ascultat cu adânc respect slujba atât de pompoasă a Bisericii, din care se revarsă o înrăurire binefăcătoare asupra neamului meu întreg.
(Prof. Rădulescu-Motru).

Cronica culturală și literară.

Teatrul în Caransebeș. Procesul încheierii societății românești din Caransebeș da și celui mai pretențios om de înțeles, că în Caransebeș pulsează o viață românească, că te simți nespuns de bine lângă sufletul cald al Românului. E oraș românesc Caransebeșul! Da! Toate paturile sociale ale acestui oraș se apropie în fine de ideea, că nu putem trăi izolați, așa fiecare de capul lui, ci toți închegați într'o masă omogenă.

Neobositul colonel, Dl P. Dobriceanu, comand. Reg. Nr. 96 de infanterie, nu întrelasă nici o clipă și nici o ocazie de a brăzda prin toate pedicile și de a promova tot ce-i nobil și frumos. Dlui Coloneli P. Dobriceanu îi datorăm toată recunoștința, că armata din Caransebeș colaborează atât de armonios cu toate paturile sociale ale Caransebeșului.

Seara de Sf. Ion Botezătorul a fost splendidă. O lume imensă se revărsă în sală să guste de ale teatrului, de ale Carnavalului. Ultimul loc în sală nu-l puteai cuceri sub nici un preț. Ei, a fost lume, lume!

Sa urmărim și pe „Funcționarul de la domenii“. Comedia lui P. Locusteanu e una dintre piesele noastre cele bune și fiecare repertoriu o reia în fiecare an. De câteori o vezi, de atât a ori ai mai vedea-o. Piesa înconștează și are o acțiune care atrage și cele mai subtile urechi. Actul I ne introduce direct în acțiunea principală, așa că publicul îl așteaptă cu nerăbdare pe eroul principal Pișciling (Dl Loc. Bubulică). Lucrul principal la piesa aceasta și la deplina ei reușită a fost, că rolurile fură cât se poate de bine repartizate, așa că nu ni-l puteam închipui în alt rol mai nimerit pe Dl Loc. Bubulică decât numai în Pișciling. Aceeaș alegere fericită a fost și cu Dnii Loc. Cavoropol și Stănescu, cari au împărțit fratește cu Pișciling aplauzele publicului. Pe Cocărtău nu ni-l putea reda mai bine decât numai Dl Loc. Stănescu — o idee fericită a fost această alegere. Dl Loc. Cavoropol a fost la cîlme în actul I. În actul II toată acțiunea e în mâna lui Pișciling, care a și fost la nivel, cu mult peste măsura unui dietant. O figură simpatică e poetul Fl. (Dl Prof. Domașneanu), pe care, nici nu știi cum, îl doriai și-l așteptai în tot momentul — era și bine mascat. Poetul Fl. nu ni-a ramas cu nimic dator — doar cu un volum de poezii; îl așteptăm și în alte roluri.

Bine și cu vădit talent pentru scenă au jucat și Drele Drăgoi, L. Vuia, Bașuț, Ungureanu, Dnii Loc. Rădulescu, Talpeș, Părvu și ceilalți domni. Toți s'au achitat cât se poate de bine în rolurile lor.

Societatea Femeilor Române din Caransebeș, în frunte cu vrednica ei prezidentă Dna Maria Dr. Labonțiu, primească și pe această cale recunoștința și lauda publică, că și-au văzut roadele muncii cu ochii.

Dl Colonel P. Dobriceanu îndrăgește tot mai mult societatea caransebeșană și sperăm să-l avem mai lungă vreme în mijlocul nostru, pentru că o fire atât de nobilă, caldă și primitoare nu poate decât să atragă și să ridice sufletele.

Aceasta-i opinia publică a Caransebeșului și judecata cea dreaptă.

CONCURSE.

Pentru ocuparea parohiei de clasa a III-a din comuna **Brebul**, protopresbiteratul Caransebeșului, devenită vacantă, prin trecerea fostului preot George Dogariu, în serviciul statului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Trei sesiuni parohiale în complex de 107 jugere.
2. Birul parohial dela fiecare Nr. de casă 20 lire cuceruz.
3. Stola uzuată dela boteze, cununii și înmormantări.
4. Folosirea unui intravilan parohial pe care alegândul preot va avea să-l îngrădească.

De cortel se ya îngriji preotul.

Recurenții cu 'calificația prescrisă, au să-și înainteze rugarea de concurs Prea On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare — cu prealabila învoire a Prea On. Domn protopresbiter tractual, — dar nu în ziua alegerii.

Brebul în 1/14 Decembrie 1919.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Nr.-1233 B. ex 1920.

Se publică cu observarea, că condițiunile de concurs se aproabă cu excepțiunea punctului referitoriu la îngrădirea intravilanului, care îngrădire nu se poate pune în sarcina preotului. Deci acest punct se omite din concurs ca fără valoare.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută în 8 Ianuarie 1921.

Conzistorul diecezan.

În urma morții preotului Teodor Cioloca, se escrie concurs cu termen de 30 de zile șocotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru îndeplinirea postului de preot în comuna **Sipet** de clasa a II-a.

Emolumentele:

1. Ună sesiune parohială constatatoare din 32 jugere.
2. Birul și stola uzuată.
3. Alegândul preot va avea însuși să se îngrijască de cvartir.

Petițiunile sunt a se înainta, adresate comitetului parohial, Prea On. Domn protopresbiter Ioan Pepa în Buziaș.

Recurenții au a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a Preaon. domn protopresbiter tractual, însă nici decum în ziua de alegere.

Șipet, din ședința com. parohial, ținută la 21/8 Martie 1920. 3-3

Toma Porumb
președ. com. paroh.

Petre Goanță
not. com. paroh.

În conțelegere cu mine *Ioan Geșia* adm. protop.

Pe baza ordinului Venerabilului Consistor diecezan de ddo: 2 Iunie 1920 Nr. 1409 B. ex. 1920 se escrie concurs pentru ocuparea postului de *capelan* în parohia de clasa a II-a **Gorula**, protopresbiteratul Oraviței cu termen de 30 de zile dela prima publicare pe lângă următoarele:

Emolumente.

1. $\frac{1}{2}$ parte din două sesiuni constătoare cu 60 jugere.
2. $\frac{1}{2}$ parte din birul parohial usitat în natură cu 15 chilograme.
3. $\frac{1}{2}$ parte din stola uzitată.
4. $\frac{1}{2}$ parte din venitele accidentale.
5. Din două plățuri un plaț estravilan.

Pentru cortel are a-se îngriji încă viitorul capelan. Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta petițiile de concurs comitetului parohial prin oficiul protopopesc din Oravița, și a se presenta în sfânta biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 22 Iunie 1920. 3-3

Mateiu Popoviciu m. p. **Gheorghe Stefan** m. p.
președ. com. paroh. not. com. paroh.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopr.

Pentru ocuparea definitivă a postului *învățătoresc* dela școala confesională gr. or. română din **Maciova**, protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt următoarele:

1. Salar dela comuna biserică prin repartițiune anuală 600 Lei.

2. Eventuale gradațiuni sunt asigurate din partea statului.
3. Pentru conferință 10 Lei.
4. Pentru adunarea generală 10 Lei.
5. Pentru scripturistică 5 Lei.
6. Pentru facerea socoților cultului și a bisericii 25 Lei.

7. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 Leu.
8. Locuință în natură cu grădină de legume.

Alesul învățător este îndatorat a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericăscă și a o conduce la biserică, iar pentru purtarea cantoratului în s. biserică primește 12 m. □ de lemne, precum și 3 jugere și 800 □ pământ în folosință, după care va avea însuși să plătească darea recerută de lege.

Recurenții au să-și înainteze rugărilor adresate comitetului parohial din Maciova, Prea On. Oficiu protopresbiterat din Caransebeș, cu a cărui prealabilă învoire se pot prezenta în comună spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântarea bisericăscă.

Maciova din ședința comitetului parohial ținută în 2/15 August 1920.

2 3

Ioan Borlovan m. p.
preot și președ. com. paroh.

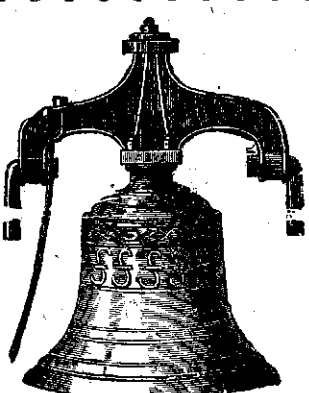
În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Cel mai bun calendar din părțile noastre
este

Calendarul Românului

Cumpărați **Calendarul Românului**, care cu o estindere de 150 pagini costă **6 Lei** și cu acest preț vi se trimite franco de

Librăria diecezană, din Caransebeș.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote
Timișoara-Fabric.

51—52 Calculări de preț se trimit gratuit.

„MEHADIA“
CASSĂ DE PĂSTRARE SOCIETATE PE ACȚII ÎN MEHADIA.

Convocare.

Domnii acționari ai casei de păstrare „MEHADIA“, societate pe acții sunt invitați cu tot respectul a participa la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la **7 Februarie 1921**, la orele 10 a. m. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea a 2 membri pentru autentificarea protocolului.
 2. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1920, prezentarea bilanțului, raportul comitetului de supraveghiere și darea absolutului, propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la împărțirea profitului pe anul de gestiune 1920.
 3. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
 4. Alegerea a 2 membri în comitet.
 5. Alegerea întregului comitet de supraveghiere.
 6. Propuneri
- Din ședința direcțiunii ținută la 16 Ianuarie 1921.

DIRECȚIUNEA.

Pentru a putea exercita dreptul de votare, fiecare acționar trebuie să depună la institut acția sa dimpreună cu cupoanele până la 5 Februarie 1921, la 12 ore a. m.

ACTIVA	CONTUL BILANȚ pro 31 DECEMBRIE 1920				PASSIVA				
	Lei		b.			Lei		b.	
Cassa	37042	92			Capital acționar	50000	—		
Cambii	135504	88			Fond de rezervă general	25362	33		
Realități	9090	50			" " special	2532	39		
Deposit la alte institute	39339	85			" " binefacere	50	—		
Mobiliar	283	50			Creditori	854	33		
Efecte	48341	70			Depuneri spre fructificare	187768	16		
Cassa de păstrare postală	1233	84			Dividende neridicate	876	—		
Debitori	663	45			Tantieme	63	72		
					Diverse	69	91		
					Profit curat	3923	77		
	271500	64				271500	64		

PERDERE	CONTUL PERDERE și PROFIT pro 31 DEC. 1920				PROFIT				
	Lei		b.			Lei		b.	
Interese depuneri	4500	96			Interese scont	9747	19		
Dare după interese dep.	450	10			" efecte	500	—		
Dare de stat și comună	5500	—			Provisiuni	4903	35		
Spese diverse	1241	39			Venite diverse	882	40		
Salare	3964	98			Chirie	1872	50		
Profit curat	3923	77			Interese deșos	1675	86		
	19581	30				19581	30		

Mehadia, la 31 Decembrie 1920.

Martin Cincheza, mp., contabil

Ilia Ion, mp., casier

DIRECȚIUNEA:

George Popescu mp.

Simeon Ion mp., director executiv

Martin Cincheza mp.

Eduard Bastius mp.

Iosif Capușa mp.

Nestor Peneșan mp.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului.

Ioan Grozavescu mp.

Nicolae Spătaru mp.

Zarie Guleran mp.